

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та
науково-педагогічної роботи

_____ Дар'я МАЛЬЧИКОВА
«15» вересня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ**

Факультет бізнесу і права

Кафедра фінансів, обліку та підприємництва

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Освітня програма Облік і оподаткування

Курс 2

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Форма навчання: денна

Івано-Франківськ 2022/2023 н. р.

Програму розроблено:

1. Соловйов Андрій Ігорович – доктор економічних наук, професор;
2. Петренко Вікторія Сергіївна – докторка економічних наук, доцентка.

Програму розроблено на основі освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» другого (магістерського) рівня вищої освіти (затверджена вченою радою Херсонського державного університету (протокол №15 від 31 травня 2021 року)).

Декан факультету

Андрій СОЛОВЙОВ

Затверджено на засіданні
підприємництва

кафедри фінансів, обліку та

Протокол №1 від «05» вересня 2022 р.

В.о. завідувача кафедри

Вікторія ПЕТРЕНКО

Схвалено науково-методичною

радою факультету

Протокол №1 від «12» вересня 2022 р.

Голова ради

Катерина МЕЛЬНИКОВА

Керівниця навчального відділу

Яценко В.Ф.

ВСТУП

Переддипломна практика є одним з елементів підготовки магістра спеціальності 071 Облік і оподаткування. Вона є необхідною складовою частиною вивчення навчального курсу. Переддипломна практика для магістрів повинна бути орієнтована на написання кваліфікаційної роботи, тому перед початком проходження практики, студенти повинні визначитися із темою роботи.

Переддипломна практика спрямована на вдосконалення дослідницьких та творчих якостей студентів, а також їх ознайомлення з практичними питаннями організації наукових досліджень в галузі обліку. Під час переддипломної практики перевіряється рівень наукової підготовки студентів, їх знань, вмінь і навичок.

Для написання студентами кваліфікаційної роботи є необхідним поєднання теоретичних аспектів з обраної теми дослідження та практичних аспектів на прикладі діючих суб'єктів господарювання, можливістю впровадження та практичного освітлення запропонованих заходів з теми дослідження.

Переддипломна практика є логічним завершенням усіх видів практики і є необхідною для завершення практичної підготовки висококваліфікованих спеціалістів.

Переддипломна практика студентів спеціальності 071 Облік і оподаткування організовується на базі випускаючої кафедри фінансів, обліку та підприємництва. Набуті знання та вміння студенти використовують при оформленні та захисті кваліфікаційної роботи.

Компетенції, якими мають володіти студенти-практиканти під час проходження переддипломної практики:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК1. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.

СК8. Здатність формувати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.

СК11. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування.

Програмні результати навчання:

ПРН2. Знати теорію, методику і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження.

ПРН5. Володіти інноваційними технологіями, обґрунтовувати вибір та пояснювати застосовування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання.

ПРН15. Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу,

контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику.

ПРН17. Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

ПРН19. Вміти проектувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

Мета і завдання практики

Переддипломна практика є логічним завершенням практичної підготовки студента спеціаліста і магістра. Вона є підсумковим етапом підготовки студента до виконання дипломної роботи та наступної самостійної професійної діяльності.

Мета, завдання і результати переддипломної практики студента-випускника розроблені відповідно до "Програм нормативних навчальних дисциплін і практик підготовки магістра".

Мета переддипломної практики – всебічна підготовка студента до виконання дипломної роботи, підбір фактичного матеріалу для дипломної роботи, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел і вирішення аналітико-дослідницьких завдань, пов'язаних з написанням дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня і "магістр".

Основні завдання переддипломної практики:

- формування інформаційного забезпечення дипломної роботи відповідно до обраного об'єкта дослідження;
- визначення стану розробки наукових питань за темою дипломного дослідження;
- підготовка та опрацювання аналітичних матеріалів для виконання дослідницької частини дипломної роботи;
- адаптація теоретичних знань та методичного інструментарію до умов практичної діяльності конкретного підприємства;
- проведення розрахунків та оцінка ефективності управлінських заходів, запропонованих у дипломному дослідженні;
- апробація отриманих результатів дипломного дослідження на практиці і оцінка їх економічного ефекту;
- обґрунтування рекомендацій і пропозицій щодо удосконалення управлінської діяльності підприємства за результатами дипломного дослідження;
- підготовка аналітичного розділу кваліфікаційної роботи.

Графік проведення переддипломної практики студентів

Курс	Семестр	Види практики	Тривалість проведення (тижнів)	Термін проведення	Відповідальний підрозділ
2	3	Переддипломна	3	21 листопада – 09 грудня 2022 року	Кафедра фінансів, обліку та підприємництва

Зміст переддипломної практики

Переддипломну практику кожен студент проходить за індивідуальним планом – графіком, пов'язаним з темою дипломної роботи.

Індивідуальне завдання і порядок його виконання визначається науковим керівником дипломної роботи. Воно формується відповідно до змісту дипломної роботи.

Ефективність виконання індивідуального завдання значною мірою залежить від того, наскільки правильно студент зрозумів зміст завдання, його пріоритетні питання, зумів спланувати час, відведений на проходження практики.

В процесі виконання індивідуального завдання студент повинен навчитися збирати і узагальнювати необхідну для виконання дипломної роботи техніко-економічну інформацію, розвинути свої організаторські навички і поглибити свої знання за фахом. Незважаючи на особливості дипломного завдання кожного студента, процес виконання дипломної роботи припускає певну послідовність необхідних і взаємопов'язаних етапів роботи: підготовчого, дослідницького, аналітичного і завершального.

На підготовчому етапі уточнюється тема дипломної роботи, визначається предмет дослідження і коло проблем, що вивчаються, розробляється методика дослідження, встановлюється порядок, терміни і обсяги проведення необхідних теоретичних і експериментальних досліджень, спостережень і розрахунків. Для забезпечення цілеспрямованого характеру цієї роботи студент повинен чітко уявляти базу дослідження, його економіку і організацію.

Дослідницький етап включає збір і систематизацію інформації про об'єкт, що вивчається, виявлення його стану, закономірностей і тенденцій розвитку. Студент формує масив необхідної інформації, вивчаючи нормативну, планову, звітну і облікову документацію, а також проводить додаткові дослідження шляхом анкетування, спостереження тощо.

Аналітичний етап припускає вивчення суті і причин – чинників господарської ситуації, що склалася, економічного явища, що вивчається, процесу, інформаційних систем на основі експрес-аналізу, комплексного техніко-економічного аналізу діяльності підприємства, впливу на кінцеві результати автоматизації виробничої і іншої діяльності. В результаті оцінюється вплив різних чинників зовнішнього середовища на ефективність виробничої і іншої діяльності, висловлюються основні висновки проведеного дослідження і рекомендації щодо усунення виявлених недоліків з відповідним мотивуванням і економічним обґрунтуванням.

Завершальний етап переддипломної практики включає формування остаточних висновків і рекомендацій, розробку конкретних управлінських рішень, інформаційних проектів, бізнес-планів щодо підвищення ефективності роботи підприємства, фірми, банку і т.д., їх гнучкості і адаптації до зовнішнього середовища.

Види робіт під час практики

Навчальна робота:

- проведення консультацій для студентів з навчального предмету;
- проведення індивідуальних занять зі студентами;
- відвідування занять провідних викладачів кафедри та своїх однокурсників з подальшим їх аналізом;
- перевірка контрольних робіт, що передбачені робочим навчальним планом.

Науково-методична робота

- ознайомлення з робочими навчальними планами, навчальними програмами і навчально-методичними комплексами дисциплін відповідних напрямів підготовки;
- вивчення наукової методичної літератури з метою теоретичного осмислення і оптимізації реального навчального процесу;
- розробка конспектів семінарських, практичних лабораторних занять;
- підготовка навчально-методичних матеріалів до самостійної роботи студентів;
- складання завдань для проведення модульного та підсумкового контролю, завдань для проведення тестового контролю;
- впровадження інноваційних форм і методів навчання;

- проведення методичного аналізу навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння студентами;
- виконання індивідуального завдання за рішенням групового керівника.

Науково-дослідна робота

- систематизація теоретичних знань для якісного виконання поставлених науково-практичних завдань випускної кваліфікаційної роботи здобувача рівня вищої освіти рівня “магістр”;
- виконання експерименту для написання випускної кваліфікаційної роботи здобувача рівня вищої освіти рівня “магістр”;
- оформлення тексту випускної кваліфікаційної роботи;
- підготовка доповідей і виступів на методичних семінарах, симпозіумах, наукових конференціях;
- виконання індивідуального завдання за рішенням керівника випускної кваліфікаційної роботи.

Організаційно-виховна робота

- ознайомлення з планом організаційно - виховної роботи факультету, кафедри;
- ознайомлення з принципами управління діяльністю структурних підрозділів університету;
- участь у роботі засідань кафедри факультету;
- участь у виховній роботі в студентському колективі, виконання доручень куратора академічної групи;
- участь у профорієнтаційній роботі.

Конкретний зміст практики затверджується на засіданні кафедри фінансів, обліку та підприємництва.

Дистанційна форма проходження практики

Карантинні обмеження, надзвичайні ситуації техногенного або природного характеру можуть внести корективи в організацію освітнього процесу. Тому, за рішенням вченої ради, окремі теми освітніх компонентів здобувачі можуть опановувати у дистанційній формі. В цьому випадку використовуються різні технічні засоби комунікації.

Організація навчання за дистанційною формою регламентується як державними документами (Закон України «Про освіту», наказ МОН України від 25.04.2013 № 466 (зі змінами) «Про затвердження Положення про дистанційне навчання»), так і Положенням про дистанційне навчання в ХДУ (наказ ХДУ від 14.02.2014 № 140-Д).

Для забезпечення проходження навчальної практики дистанційно, використовуються технології дистанційного навчання, методичні та дидактичні матеріали для самостійної роботи здобувачів.

В умовах дистанційного проходження практики зміст завдань може змінюватися в залежності від режиму та форми роботи рекреаційних закладів під час карантину. Залікові заходи проводяться у вигляді онлайн занять. Звітна документація подається викладачу-керівнику практики в електронному вигляді (на e-mail, Viber або ін.).

Щоденник практики розташовується на гугл-диску факультету та заповнюється в електронному вигляді з подальшим його пред'явленням у друкованому вигляді.

Література

1. Вовчак О.Д. Банківська інвестиційна діяльність в Україні. – Львів : Вид-во ЛКА, 2005. – 544 с.
2. Кузнєцова А.Я. Фінансування інвестиційно-інноваційної діяльності : монографія / Ін-т економічного прогнозування НАН України. – Л. : Львів. банк. ін-т НБУ. – 2005. – 367 с.

3. [The Intelligent Investor: The Definitive Book on Value Investing](#) by Benjamin Graham and Jason Zweig
4. Луців Б.Л. Банківська діяльність у сфері інвестицій / Б.Л. Луців. – Тернопіль : Вид-во "Економічна думка", Карт-бланш, 2001. – 320 с.
5. Партин, Г. О. Фінанси підприємств [Текст] : навчальний посібник / Г. О. Партин, А. Г. Загородній. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2006. – 379 с.
6. Пересада А.А. Управління банківськими інвестиціями / А.А. Пересада, Т.В. Майорова. – К. : Вид-во КНЕУ. – 2005. – 257 с.
7. [The Investment Answer](#) | by Daniel C. Goldie, CFA, CFP and Gordon S. Murray
8. Поддєрьогін, А. А. Фінансова робота підприємства [Текст] : підручник / А. А. Поддєрьогін. – 4-те вид., перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2002. – 517 с.
9. [Against the Gods: The Remarkable Story of Risk](#) | by Peter L. Bernstein
10. [Your Money or Your Life](#) | by Vicki Robin and Joe Dominguez

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.gov.ua>
2. <http://www.apu.com.ua>
3. <http://www.gdo.kiev.ua>
4. <http://www.nau.kiev.ua>
5. <http://www.sta.gov.ua>
6. <http://www.buhgalteria.com.ua>
7. <http://www.vobu.com.ua>
8. <http://www.rada.gov.ua>
9. <http://www.economics.com.ua>
10. <http://www.sau-apu.org.ua>

Методичні рекомендації

Під час переддипломної практики студенти ознайомлюються з науковою роботою кафедри, готують та проводять дослідження в рамках теми кваліфікаційної роботи, поглиблюють знання з оформлення наукового дослідження, готують презентації до публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Питання до заліку

1. Вивчити теоретичні класичні джерела за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціалізацією кафедри та відповідно до наукової проблеми дослідження щодо майбутньої кваліфікаційної роботи;
2. Проаналізувати стан розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній науковій літературі;
3. Визначати структуру та основні завдання кваліфікаційного магістерського дослідження;
4. Вивчення методик обробки та аналізу статистичних даних; апробація основних теоретичних та практичних рекомендацій кваліфікаційної роботи (у написанні наукових статей та практичних рекомендацій).
5. Аналіз динаміки показників діяльності туристичного підприємства (туристичної галузі) щодо об'єкту досліджень кваліфікаційної роботи.
6. Встановлення причинно-наслідкових зв'язків внутрішнього та зовнішнього середовища об'єкту досліджень кваліфікаційної роботи.
7. Вивчення законодавчих і нормативних документів з проблеми дослідження кваліфікаційної роботи.
8. Оцінювання, діагностування і прогнозування предмету дослідження кваліфікаційної роботи.

9. Оцінка напрямів та шляхів удосконалення і оптимізації інноваційної діяльності підвищення ефективності управління об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи.

Форми й методи контролю

Звіт з переддипломної практики здійснюється у формі передзахисту кваліфікаційної роботи, надання інформації щодо оприлюднення результатів досліджень (статті, тези, виступи на конференціях тощо) та довідки про перевірку на унікальність відповідно до Порядку виявлення та запобігання академічному плагиату у науково-дослідній та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти.

За результатами передзахисту надається або не надається рекомендація до захисту відповідно до визначених критеріїв. Результати передзахисту заносяться у протоколи засідань кафедри.

Вимоги до звіту

Результати проходження переддипломної практики здобувач вищої освіти оформляє в звіті у вигляді розробленої презентації.

Він повинен мати чітку побудову, логічну послідовність, переконливу аргументацію, доказовість висновків і обґрунтованість рекомендацій.

До звіту включаються:

1. титульний аркуш.
2. базова характеристика об'єкту досліджень кваліфікаційної роботи;
3. аналіз об'єкту досліджень кваліфікаційної роботи;
4. дослідницько-аналітичні результати опрацювання предмету досліджень кваліфікаційної роботи;
5. індивідуальне завдання, яке обирається відповідно до теми випускної кваліфікаційної роботи;
6. висновки;
7. список використаних джерел;

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання результатів переддипломної практики визначені на підставі «Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті» (наказ від 08.09.2021 №890-Д).

Практика оцінюється окремо за 100-бальною шкалою, за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Складники загальної оцінки за практику визначає керівник практики від кафедри.
Підсумкова оцінка враховує оцінку:

- керівника від бази практики;
- керівника від кафедри;
- презентації здобувачем результатів проходження практики під час захисту звіту;
- відповіді на запитання.

Складові оцінювання переддипломної практики

Зміст роботи	Оформлення результатів	Захист звіту	Разом
до 60 балів	до 20 балів	до 20 балів	100 балів

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>	<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Рівні прояву критеріїв</i>
90-100	відмінно	A	Всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння студента застосовувати і творчо використовувати знання, пов'язані з прийняттям самостійних рішень під час виконання завдань у реальних умовах роботи туристичної компанії. Виявлено вміння проводити вивчення і узагальнення досвіду виробничої роботи фахівців, будувати стосунки з робітниками. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи.
82-89	добре	B	Всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння студента використовувати знання. Виявлено вміння проводити вивчення і узагальнення досвіду виробничої роботи фахівців, будувати стосунки з робітниками. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи.
74-81		C	Всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння студента застосовувати використовувати знання, пов'язані з прийняттям рішень під час виконання завдань у реальних умовах роботи туристичної компанії, але за допомогою керівника. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи.
64-73	задовільно	D	Всі завдання практики виконано на задовільному рівні, студент застосовує знання з виконання завдань за допомогою керівника. Звіт подано у встановлений термін, але він має недоліки у оформленні.
60-63	задовільно	E	Всі завдання практики виконано на задовільному рівні, студент застосовує знання з виконання завдань за допомогою керівника. Звіт подано із запізненням, який містить деякі неточності у структурних елементах та має недоліки у оформленні.
35-59	незадовільно	FX	Завдання практики виконано фрагментарно, студент не може застосовувати знання з виконання завдань. Звіт подано із запізненням, який містить значні неточності у структурних елементах та має недоліки у оформленні.
1-34	незадовільно	F	Завдання практики не виконано.